

เส้นทางหมายเลข 9 : ถนนเศรษฐกิจสายใหม่

เส้นทางหมายเลข 9 หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า **R9** เป็นส่วนหนึ่งของโครงข่ายเส้นทางคมนาคมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจตามแนวตะวันตก-ตะวันออก (East-West Economic Corridor : EWEC) จากฝั่งมหาสมุทรอินเดียไปยังฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก ซึ่งเชื่อมโยงประเทศพม่า-ไทย-ลาว และเวียดนาม ทั้งนี้ EWEC เป็น 1 ใน 11 แผนงานซึ่งมีความสำคัญสูงภายใต้กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion :GMS) อันประกอบด้วยสมาชิก 6 ประเทศ ได้แก่ ไทย กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม และจีนตอนใต้ (ยูนนาน)

จุดเริ่มต้นของเส้นทางหมายเลข 9 อยู่ที่ชายแดนไทย-ลาว บริเวณเมืองคันทะบุรี แขวงสะหวันนะเขต ซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของลาว (อยู่ฝั่งตรงข้ามกับจังหวัดมุกดาหารของไทย) เชื่อมต่อไปยังเมืองต่าง ๆ ของลาว คือ เมืองเซโน เมืองพิน และเมืองเซโปน (ที่ตำบลบ้านแดนสะหวัน) ต่อไปยังจังหวัดกวางจิ (ที่ตำบลลาวบาว) ของเวียดนาม ไปสิ้นสุดที่นครดานังซึ่งเป็นเมืองท่าสำคัญของเวียดนาม ติดกับอ่าวตังเกี๋ย ทะเลจีนใต้ เส้นทางหมายเลข 9 มีระยะทางรวมทั้งสิ้นประมาณ 500 กิโลเมตร ปัจจุบันอยู่ระหว่างการซ่อมบำรุงและก่อสร้างใหม่บางส่วน คาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ในปี 2548

สำหรับ**จุดเชื่อมต่อ**เส้นทางหมายเลข 9 กับประเทศไทย คือ **สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2** เชื่อมต่อแขวงสะหวันนะเขตของลาว กับชายแดนไทยที่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร ปัจจุบันการก่อสร้าง (ไทยและลาวแบ่งการก่อสร้างกันฝ่ายละครึ่ง) ดำเนินไปแล้วประมาณร้อยละ 38 มีกำหนดแล้วเสร็จในปี 2548 จากเดิมที่กำหนดไว้ในปี 2549

เส้นทางหมายเลข 9 นับเป็นถนนเศรษฐกิจสายใหม่ซึ่งคาดว่าจะช่วยขยายโอกาสทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวของประเทศไทย ลาว และเวียดนามโดยตรง นอกจากนี้ การที่เส้นทางหมายเลข 9 เป็นถนนที่เชื่อมต่อกับโครงข่ายคมนาคมตามแนว EWEC ไปจนถึงพม่า และสามารถเชื่อมกับเส้นทางแนวเหนือ-ใต้ ไปยังจีนตอนใต้ (ยูนนาน) ได้ ทำให้คาดว่าทั้งพม่า และจีนตอนใต้ (ยูนนาน) จะได้ประโยชน์จากถนนสายนี้ด้วยเช่นกันเมื่อโครงข่ายเส้นทางคมนาคมภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ในระยะต่อไป

เป็นที่สังเกตว่า ขณะที่การก่อสร้างถนนหมายเลข 9 และสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ที่ จ.มุกดาหารใกล้แล้วเสร็จ ประเทศบนแนวถนนเส้นทางหมายเลข 9 ทั้ง 3 ประเทศ คือ ไทย ลาว และเวียดนามได้ประสานความร่วมมือด้านต่าง ๆ คืบหน้าไปมาก โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างไทยกับลาว นับว่ามีความคืบหน้าเป็นรูปธรรมมากที่สุด ที่สำคัญ ได้แก่

- **การลงทุนบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือระหว่างการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กับเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ของลาว** เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2547 ทั้งนี้ ทางลาวได้ให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนไทยที่เข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าว คือ สามารถเช่าที่ดินได้โดยไม่จำกัดระยะเวลา และได้รับยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 5 ปี เพื่อจูงใจให้นักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนตั้งโรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน-เซโน ซึ่งตั้งอยู่ที่แขวงสะหวันนะเขต บนเส้นทางหมายเลข 9 ที่สามารถส่งสินค้าไปยังเมืองดองฮา และดานังของเวียดนาม เพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศที่สามได้สะดวก
- **การตกลงทำการเกษตรแบบพันธสัญญา (Contract Farming) เพื่อขยายฐานการผลิตสินค้าเกษตรของไทยสู่ประเทศลาว** ในพืชเป้าหมาย 8 ชนิด ได้แก่ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ฝรั่ง ข้าวโพดหวาน มันฝรั่ง มะม่วงหิมพานต์ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และยูคาลิปตัส

- **โครงการเมืองคู่แฝดมุกดาหาร-สะหวันนะเขต** เป็นโครงการนำร่องที่ก้าวหน้าที่สุดในกรอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า และไทย (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) ได้มีการลงนามในบันทึกความเข้าใจสถาปนาความร่วมมือกันเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2547 ครอบคลุมความร่วมมือในหลายด้าน คือ การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร การคมนาคมขนส่ง และการท่องเที่ยว เป็นต้น
- **การเร่งพัฒนาสนามบินสะหวันนะเขตของลาว** เพื่อให้ไทยและลาวใช้ประโยชน์จากสนามบินร่วมกัน คาดว่าจะเซ็น MOU ได้ภายในปี 2548 ก่อนจะเปิดใช้อย่างสมบูรณ์ในปี 2551 ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการขนส่งข้ามชายแดนไทย-ลาวถูกลง และช่วยดึงดูดการลงทุนมายังพื้นที่ชายแดนของไทยและลาวได้มากขึ้น
- **การแก้ไขความไม่สะดวกในการสัญจรของประชาชนและยานพาหนะ**
 - **รถยนต์ส่วนบุคคล** กระทรวงคมนาคมของทั้ง 2 ประเทศตกลงออก**เอกสารประจำรถ** มีลักษณะเช่นเดียวกับหนังสือเดินทางเพื่อขอรับการตรวจเข้าเมืองที่ด่านตรวจคนเข้าเมือง มีผลในทางปฏิบัติตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2547 ทำให้ประชาชนไทยและประชาชนลาวสามารถนำรถยนต์ส่วนบุคคลผ่านเข้าออกดินแดนของแต่ละฝ่ายได้โดยสะดวก
 - **การเดินทางสัญจรของประชาชน** ในการประชุมคณะรัฐมนตรีร่วมไทย-ลาวอย่างไม่เป็นทางการเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2547 รัฐบาลลาวประกาศความพร้อมที่จะยกเว้นการตรวจลงตราให้แก่คนไทยที่ถือหนังสือเดินทางธรรมดา มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548
- **การตรวจปล่อยศุลกากรแบบ Single Stop Customs Inspection ภายใต้กรอบ GMS** โดยตามเส้นทางหมายเลข 9 กำหนดให้ทดลองที่จุดผ่านแดนมุกดาหาร-สะหวันนะเขต และแดนสะหวัน-ลาวบาว (เวียดนาม) ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ
- **การพัฒนาระบบการเงิน และระบบชำระเงินร่วมกัน** เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2547 ธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารแห่ง สปป.ลาว ได้ร่วมลงนามความตกลงในการแลกเปลี่ยน (SWAP) เงินก๊ีบและเงินบาทจำนวน 500 ล้านบาท รวมทั้งความตกลงในการเพิ่มสภาพคล่องเงินบาทแก่ธนาคารแห่ง สปป.ลาว เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นและสนับสนุนการใช้เงินก๊ีบและเงินบาทเป็นสื่อกลางการค้าระหว่างค่าเงินก๊ีบและการลงทุนระหว่างไทยและลาวให้กว้างขวางขึ้น
- **รัฐบาลลาวมอบอำนาจแขวงต่าง ๆ** ได้แก่ แขวงหัวพัน เขียวของ หลวงพระบาง บ่อแก้ว ไชยะบูลี อุดมไซ หลวงน้ำทา คำม่วน จำปาสัก สาละวัน เซกอง และสะหวันนะเขต **ในการดำเนินการออกใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form D และ Form AISP)** ได้เองสำหรับสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมบางชนิดที่ต้องการส่งออก เพื่ออำนวยความสะดวกในการส่งออก จากเดิมที่ต้องออกใบรับรองฯ ที่นครเวียงจันทน์เท่านั้น

ส่วนวิเคราะห์ธุรกิจ ฝ่ายวิชาการ

พฤศจิกายน 2547